

Universiteit Utrecht

PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN - Master Orthopedagogiek

MASTERTHESIS ORTHOPEDAGOGIEK

Meldgedrag van groepsleiding over (vermoedens van) seksueel misbruik bij cliënten.

Naam: Chris Kok (0447080)

Bente Spaans (3638421)

Eerste beoordelaar: dr. J. C. H. Douma

Tweede beoordelaar: prof. dr. M. J. Jongmans

Werkveld: Gehandicaptenzorg & Kinderrevalidatie

Datum: 19 juli 2012

Abstract

Achtergrond en doel: Seksueel misbruik komt relatief vaak voor bij jongeren met een licht verstandelijke beperking. Het lijkt erop dat (vermoedens van) seksueel misbruik onder deze jongeren minder vaak gemeld wordt dan het plaatsvindt. Er is onderzocht hoe vaak begeleiders seksueel misbruik bij hun cliënten vermoeden, hoe vaak ze dit formeel melden bij het meldpunt van de instelling, en welke factoren mogelijk samenhangen met het meldgedrag van groepsleiders.

Methode: 49 van de 118 benaderde groepsleiders van een orthopedagogisch behandelcentrum in het midden van Nederland hebben meegedaan aan het onderzoek. Dit waren 17 mannen en 32 vrouwen met een gemiddelde leeftijd van 33.7 jaar (SD = 9.4). Zij hebben een vragenlijst ingevuld over het meemaken van (vermoedens van) seksueel misbruik tijdens hun dienst, hun meldgedrag en de mate van kennis over het beleid van de instelling over seksueel misbruik. Ook de redenen van het wel of niet formeel melden van het (vermoedelijke) seksueel misbruik en de demografische gegevens van respondenten werden gevraagd, om te onderzoeken of er factoren zijn die samenhangen met het wel of niet melden van (vermoedens van) seksueel misbruik.

Resultaten: Door het lage aantal respondenten dat aangaf (een vermoeden van) seksueel misbruik te hebben meegemaakt tijdens zijn dienst (n=13), konden er geen uitspraken gedaan worden over het meldgedrag van de groepsleiding. Er is daarom onderzocht of het kennisniveau van de respondenten over het beleid van de instelling (de nota, het protocol, de meldplicht en het meldpunt) significant samenhangt met de persoonskenmerken (geslacht, leeftijd, opleiding) van groepsleiding. Dit bleek niet het geval te zijn. Ruim de helft van de respondenten kent de inhoud van de nota en het protocol slechts gedeeltelijk.

Conclusie: Meer onderzoek naar het meldgedrag van groepsleiding over (vermoedens van) seksueel misbruik is nodig om uitspraken te kunnen doen over meldgedrag en mogelijk samenhangende factoren. De instelling waar het onderzoek heeft plaatsgevonden wordt aangeraden meer aandacht te besteden aan de scholing van medewerkers op het gebied van seksueel misbruik en het beleid hieromtrent.

Inleiding

Er bestaat steeds meer aandacht voor seksueel misbruik bij personen die afhankelijk zijn van de zorg van anderen. Zo ook binnen residentiële instellingen voor jeugdigen¹ met een licht verstandelijke beperking (LVB). Er zijn signalen dat er daar meer misbruik plaatsvindt en er meer vermoedens over bestaan bij begeleiders dan er meldingen gedaan worden (Lammers, Kok, & Oude Avenhuis, 2005). In Nederland zijn zorgaanbieders verplicht om seksueel misbruik te melden bij de Inspectie voor de Gezondheidszorg (<http://www.igz.nl>). Tot nu toe is er echter weinig onderzoek gedaan naar de hoeveelheid formele meldingen door groepsleiders binnen instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking over (vermoedens van) seksueel misbruik bij cliënten (Van Berlo et al., 2011). Behalve dat het verplicht is, is het voor een zorgorganisatie, maar ook voor cliënten en groepsleiders, erg belangrijk inzicht te krijgen in het voorkomen van seksueel misbruik. Immers, formele meldingen geven een beeld van hoe vaak seksueel misbruik (of vermoedens daarvan) voorkomt. Met het maken van een melding kan veiligheid voor beide partijen beter gewaarborgd worden. Verder kan er aan de hand van een melding gedegen onderzoek uitgevoerd worden en eventuele herhaling worden voorkomen.

Het melden van (vermoedens van) seksueel misbruik door begeleiders van jeugdigen met een LVB impliceert dat het voor een begeleider helder moet zijn wanneer er sprake is van leeftijdsadequate seksuele activiteiten en wanneer er sprake is van seksueel misbruik. Met andere woorden, om te begrijpen wat seksueel misbruik betekent, is het van belang eerst te weten wat seksualiteit en de ontwikkeling hiervan bij jongeren inhoudt. Volgens Murphy en Elias (2006) is de seksuele ontwikkeling een proces dat hoort bij het opgroeien van kinderen en jongeren. Het is volgens hen nauw verbonden met fundamentele behoeften van elk mens, zoals aardig gevonden worden en liefde krijgen en geven (Murphy & Elias, 2006). Tijdens het opgroeien ontdekken jongeren hun eigen lichaam en dat van anderen, en hebben (meestal) hun eerste seksuele ervaring (De Graaf, Vanwesenbeeck, Woertman, & Meeus, 2009).

Hoewel het bovenstaande duidelijk maakt dat seksualiteit bij de ontwikkeling hoort, merken Kelly en Kalichman (1998) op dat de seksuele ontwikkeling van mensen met een verstandelijke beperking lange tijd als taboe werd beschouwd, waardoor er weinig aandacht aan dit onderwerp is besteed. Tegenwoordig wordt er

¹ Overall waar in de tekst 'jeugdigen' staat, kan ook 'jongeren' en 'kinderen' gelezen worden.

makkelijker over hun seksuele ontwikkeling gepraat en begint men te beseffen dat seksualiteit ook bij het leven van mensen met een verstandelijke beperking hoort (Gilmore & Chambers, 2010). Zij hebben dezelfde seksuele behoeften als normaal begaafde mensen, maar schamen zich hier vaak voor (Leutar & Mihokovic, 2007). Isler, Tas, Beytut en Conk (2009) en Lamers-Winkelmann en Sterkenburg (1997) stellen dat jongeren met een LVB moeite kunnen hebben met het inzien wat er bij seksualiteit komt kijken.

Intimiteit en seksualiteit horen dus bij een gezonde ontwikkeling. Er bestaat echter een negatieve kant aan seksualiteit, namelijk wanneer deze ongewenst is. Wanneer er precies sprake is van seksueel misbruik, is volgens De Belie (2000) vaag. De grens tussen wat normaal seksueel gedrag en overschrijdend is, is volgens hem moeilijk te herkennen. Lammers en Goes (2006) definiëren seksueel misbruik als ‘elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene-kind, hulpverlener-cliënt, leerkracht-leerling, trainer-pupil, leiding-jeugdlid, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht’. Een nagenoeg gelijke definitie wordt gehanteerd door De Belie (2000), die benadrukt dat het gaat om ongewilde seksuele handelingen. In haar focus op seksueel misbruik van verstandelijk beperkten duidt Van Berlo (1995) dit specifieke fenomeen als ‘(...) seksuele contact(en) tussen normaal begaafden en verstandelijk gehandicapten die plaatsvinden tegen de zin van de verstandelijk gehandicapte of zonder dat de verstandelijk gehandicapte het seksuele contact kan weigeren of binnen professionele hulpverlener-cliënt relatie. Of, seksuele contacten tussen twee verstandelijk gehandicapten die plaatsvinden tegen de zin van een van de twee of zonder dat een van de twee het seksuele contact kan weigeren’ (Van Berlo, 1995, p. 63-64). Onder seksuele contacten verstaat zij ‘alle daadwerkelijke seksuele aanrakingen (...), kussen met seksuele bedoelingen tot en met geslachtsgemeenschap. Niet hieronder vallen het aandringen op seksueel contact of het (doen) vertonen van genitaliën’ (Van Berlo, 1995, p. 64).

Vanuit de vermoedens dat seksueel misbruik relatief vaak voorkomt bij mensen met een LVB, is het van belang om nader in te gaan op de prevalentie van seksueel misbruik. Alleen dan kan mogelijk iets gezegd worden over het meldgedrag van groepsleiding over deze vermoedens. In een onderzoek van Bakker et al. (2009)

onder normaal begaafde Nederlandse mannen en vrouwen tussen de 15 en 70 jaar oud, geeft een op de drie vrouwen en een op de 20 mannen aan in zijn of haar leven seksueel misbruikt te zijn. Verschillende auteurs merken op dat het seksueel misbruik onder mensen met een LVB nog hoger ligt. Ruim een decennium geleden noemden Douma, Van den Bergh en Hoekman (1998) in hun boek al dat mensen met een verstandelijke beperking gemiddeld meer in aanraking komen met een vorm van seksueel misbruik dan normaal begaafde mensen. Dit is recent bevestigd in een onderzoek van Van Berlo et al. (2011) onder 121 mensen met een verstandelijke beperking. Hieruit is gebleken dat twee derde van de vrouwen en bijna een vierde van de mannen naar eigen zeggen te maken heeft gehad met een vorm van seksueel misbruik in zijn of haar leven. De onderzoekers verstaan onder seksueel misbruik al het seksuele gedrag dat voor degene die het treft als grensoverschrijdend wordt ervaren (Van Berlo et al., 2011). Uit onderzoek van Spanjaard, Haspels en Roos (2000) blijkt verder dat ook een hoog percentage kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking te maken heeft met seksueel misbruik: ruim een derde van de meisjes en ruim een kwart van de jongens in een residentiële instelling zou in aanraking zijn gekomen met seksueel misbruik. Sullivan en Knutson (2000) laten in hun onderzoek zien dat kinderen met een verstandelijke beperking een vier keer grotere kans hebben om in aanraking te komen met seksueel misbruik dan kinderen zonder beperking. Reiter, Bryen en Shachar (2007) laten in een studie onder 50 adolescenten met een verstandelijke beperking zien dat het percentage jongeren dat met misbruik te maken heeft gehad hoog is. 40% geeft aan te maken te hebben gehad met seksuele intimidatie en nog eens 38% heeft te maken gehad met ongewenste seksuele aanrakingen.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat seksueel misbruik in verschillende vormen vaker lijkt voor te komen onder mensen met een verstandelijke beperking dan bij mensen zonder beperking. Voor dit gegeven zijn verschillende verklaringen te geven. Zo zijn mensen met een LVB vaak minder weerbaar dan normaal begaafden, doordat ze gemiddeld een lager zelfbeeld hebben (Levy, 2004; Pillay, 2008). Daarnaast hebben ze minder kennis over seksualiteit en intimiteit en zijn ze vaak afhankelijk van zorg van anderen (Van Berlo et al., 2011; Crossmaker, 1991; Lesseliers 2000). Het inschatten van situaties is voor mensen met een verstandelijke beperking soms moeilijk, hierdoor kunnen zij in situaties terecht komen waarin zij zich niet kunnen verweren (Nosek, Foley, Hughes, & Howland, 2001; Hannink, 2001;

Lammers, 2005). Wanneer jongeren met een LVB niet meer thuis wonen, maar in een residentiële instelling voor jeugdigen met een LVB, zijn zij afhankelijk van hun groepsleiders. Deze dragen bij aan de ontwikkeling en veiligheid van hun cliënten. Ook wordt het de taak van groepsleiding om op een verantwoorde manier om te gaan met de seksuele ontwikkeling van de jongeren (Pollio, 2002). Toch blijkt dat begeleiders het nog steeds lastig vinden om te beslissen wat wel of niet hoort, kan of mag op het gebied van seksualiteit en wanneer het dus om seksueel misbruik gaat (Bazzo, 2006; Cuskelly & Bryde, 2004; Heestemans & Nijnatten, 2005).

Lammers, Kok en Oude Avenhuis (2005) laten zien dat er meer misbruik plaatsvindt dan dat er gemeld wordt. Soms is het niet mogelijk om te melden, simpelweg omdat het misbruik niet aan het licht komt. Daarnaast weten groepsleiders niet altijd wat ze met de vermoedens aan moeten of zorgt normvervaging over wat wel of niet grensoverschrijdend gedrag is ervoor dat ze hun vermoedens niet formeel melden (Lammers, Kok, & Oude Avenhuis, 2005).

Het melden van (vermoedens van) seksueel misbruik in de residentiële zorg voor jeugdigen met een LVB is verplicht en voor het maken van adequaat beleid en zorgverlening aan deze jongeren is het van belang om een goed beeld te hebben van hoe vaak jongeren met een LVB te maken krijgen met seksueel misbruik. Het is echter niet bekend hoeveel vermoedens van seksueel misbruik er wel en niet formeel gemeld worden door de begeleiders en wat hun redenen daarvoor zijn. In dit onderzoek zal daarom het meldgedrag van groepsleiding centraal staan en zal worden nagegaan bij begeleiders van jeugdigen met een LVB in een residentiële setting hoe vaak zij (vermoedens) van seksueel misbruik formeel melden en welke verklaringen ze daarvoor geven.

Binnen de instelling waar dit onderzoek plaats gaat vinden, bestaat een meldpunt huiselijk geweld en seksueel misbruik. Hier dient groepsleiding melding te maken van elk vermoeden van seksueel misbruik bij de cliënten. Naast het meldpunt bestaan er een nota en protocol waarin beschreven wordt hoe te handelen bij (een vermoeden van) seksueel misbruik. Een voorwaarde om formeel te kunnen melden door een begeleider is dat hij² op de hoogte is van het bestaan van de nota en het protocol en van het meldpunt. De mate waarin begeleiders bekend zijn met de inhoud van de nota en het protocol en of dat samenhangt met het meldgedrag zal derhalve

² Overal in de tekst waar 'hij' staat, kan ook 'zij' gelezen worden.

ook onderzocht worden. De verwachting hierbij is dat groepsleiding meer formeel melding maakt van (vermoedens van) seksueel misbruik naarmate ze meer kennis hebben van het beleid van de instelling.

Samengevat zal dit onderzoek zich op de volgende vragen richten:

- Wat is het percentage formele meldingen door groepsleiding van (vermoedens van) seksueel misbruik?
- Wat zijn redenen voor het wel of niet formeel melden door groepsleiding van (vermoedens van) seksueel misbruik?
- Bestaat er een samenhang tussen het formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik en de persoonskenmerken van groepsleiding?
- Bestaat er een samenhang tussen de kennis van het beleid van de instelling waarover groepsleiding beschikt en het formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik?

Methode

Steekproef

Het onderzoek heeft plaatsgevonden onder begeleiders van een orthopedagogisch behandelcentrum in midden Nederland. Binnen deze instelling worden kinderen en jongeren van 4 tot 21 jaar met een LVB behandeld. Het gaat in dit onderzoek om een selecte steekproef van het totale aantal groepsleiders van de instelling (N=572). Stagiaires op de groepen zijn uitgesloten van deelname, omdat zij niet bevoegd zijn om een formele melding te maken van vermoedens van seksueel misbruik.

In de eerste wervingsronde zijn 26 groepen (n=203 groepsleiders) benaderd, waaronder de invalpool. In deze eerste ronde is per e-mail de vragenlijst met een begeleidende brief gestuurd, waarin het doel en belang van het onderzoek werd uitgelegd. Elke groep ontving een email op hun algemene mailadres, omdat groepsleiders geen eigen mailadres hebben. Tegelijkertijd zijn de betrokken teammanagers en behandelcoördinatoren via de mail op de hoogte gesteld van het onderzoek en is hen gevraagd het onderzoek onder de aandacht te brengen tijdens de teamvergaderingen. Zeven groepen zijn uiteindelijk uitgesloten van deelname aan het onderzoek, vanwege het sluiten of fuseren van groepen net voor of tijdens het onderzoek. Daarnaast is de invalpool uitgesloten na de eerste ronde van werving, vanwege het niet beantwoorden van de mail en de onmogelijkheid om persoonlijk

contact te zoeken. In de tweede ronde zijn 19 van de 26 groepen benaderd (n=118 groepsleiders). Het ging om 11 residentiële behandelgroepen, 4 kamertrainingscentra, 3 groepen voor naschoolse dagbehandeling en een gezinshuis.

Na een periode van twee weken was de respons erg laag (n=4). Daarom is besloten op de 19 groepen langs te gaan en tijdens teamvergaderingen een papieren versie van de vragenlijsten uit te delen om de respons te verhogen. Naast een mondelinge uitleg over het onderzoek, is ook aangegeven dat de antwoorden anoniem verwerkt werden en wat er met de uitkomsten gedaan zou worden. De begeleiders hebben daarna twee weken de tijd gekregen om de vragenlijst in te vullen. Daarna is de responstijd nog eens verlengd met twee weken om de respons te verhogen en hebben de onderzoekers binnen teamvergaderingen of via teammanagers de groepsleiders nogmaals gevraagd mee te doen. De gegevensverzameling vond plaats in januari en februari 2012.

Uiteindelijk hebben 49 begeleiders de vragenlijst ingevuld (41.5% van de oorspronkelijke 118 begeleiders). Van deze groepsleiders is 34.7% *man* (n=17) en 65.3% *vrouw* (n=32). De gemiddelde *leeftijd* van de groepsleiders is 33.7 jaar (SD = 9.4). 4.1% van de groepsleiders heeft als *hoogst afgeronde opleiding* middelbare school (n= 2) ingevuld, 32.7% middelbaar beroepsonderwijs (n=16), 57.1% hoger beroepsonderwijs (n=28) en 6.1% universitair onderwijs (n=3).

Een non-respons analyse was in dit onderzoek niet mogelijk, dus er kunnen geen uitspraken gedaan worden over de groepsleiders die niet gereageerd hebben.

Meetinstrumenten

Omdat er geen vragenlijst bestaat over het in kaart brengen van het meldgedrag van groepsleiders over (vermoedens van) seksueel misbruik, is een vragenlijst ontworpen. Deze vragenlijst bevat vragen die gaan over verschillende onderzoeksvragen die geformuleerd zijn aan het begin van het onderzoek. De vragenlijst bestond uit 37 items met de volgende onderwerpen: demografische gegevens, kennis over het beleid van de instelling, de definitie van seksueel misbruik, het vóórkomen van (vermoedens van) seksueel misbruik, het melden van seksueel misbruik en redenen om (vermoedens van) seksueel misbruik wel of niet te melden.

In de vragenlijst gaan 13 items over het vóórkomen van (vermoedens van) seksueel misbruik. Om de eenduidigheid te optimaliseren, is gekozen voor het geven van de door de instelling gehanteerde definitie van seksueel misbruik. Vervolgens

werd de respondent gevraagd om antwoord te geven op de vraag of er in zijn dienst in het afgelopen half jaar sprake is geweest van (*een vermoeden van*) *seksueel misbruik in het algemeen*. Bij een positief antwoord (ja) werd de respondenten gevraagd antwoord te geven op de vragen die daarop volgden, bij een negatief antwoord (nee) hoefden de respondenten bij dit onderdeel geen verdere vragen te beantwoorden. Seksueel misbruik werd vervolgens onderverdeeld in vier verschillende typen: (1) betasting boven de kleding, (2) betasting onder de kleding, (3) verbaal seksueel overschrijdend gedrag en (4) verkrachting. *Per type* misbruik is de respondent gevraagd of er in het afgelopen half jaar tijdens zijn dienst (*een vermoeden van*) *seksueel misbruik* bij een cliënt heeft plaatsgevonden. Wanneer de respondent bevestigend antwoordde, is hem gevraagd *hoe vaak* dit is geweest en daaropvolgend hoeveel *formele meldingen* hij hiervan heeft gemaakt bij het meldpunt van de instelling. Hieruit werd een *percentage meldingen* berekend door het aantal meldingen door het aantal vermoedens te delen en vervolgens te vermenigvuldigen met 100.

Om te weten te komen welke aspecten voor groepsleiding vooral van belang zijn om te melden, zijn vijf mogelijke *redenen van het wel melden* bij het meldpunt aan hen voorgelegd. Deze redenen zijn gebaseerd op een vragenlijst van Van der Baan (2008) en in samenspraak met de thesisbegeleider opgesteld. Voorbeelden zijn: Ik heb melding gemaakt van (een vermoeden van) betasting boven de kleding, omdat: ‘dit verplicht is’, ‘ik dat belangrijk vond’ en ‘ik wil dat het slachtoffer geholpen wordt’. Naast de vooraf genoemde redenen, bestond de mogelijkheid om zelf twee andere redenen te noemen voor het wel melden. Per reden is de respondent gevraagd op een vierpuntschaal aan te geven in hoeverre dit voor hem een rol speelde: 1: speelde helemaal geen rol, 2: speelde een kleine rol, 3: speelde een redelijk grote rol, 4: speelde een grote rol.

Wanneer groepsleiders te kennen gaven één of meer vermoedens niet gemeld te hebben bij het meldpunt, werd gevraagd naar *redenen van het niet melden*. Voorbeelden hiervan zijn: Ik heb geen melding gemaakt, omdat: ‘ik niet wist dat dit moest’, ‘ik niet wist hoe dit moest’ en ‘ik het verhaal niet geloofwaardig vond’. Naast de vooraf genoemde redenen, bestond de mogelijkheid om zelf twee redenen te noemen voor het niet melden. Per reden is de respondent gevraagd aan te geven in hoeverre dit voor hem een rol speelde. Dit gebeurde aan de hand van een vierpuntschaal: 1: speelde helemaal geen rol, 2: speelde een kleine rol, 3: speelde een redelijk grote rol, 4: speelde een grote rol. Deze redenen zijn eveneens gebaseerd op

een vragenlijst van Van der Baan (2008) en in samenspraak met de thesisbegeleider opgesteld.

Naast de vragen over het voorkomen en formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik, is de respondent gevraagd naar zijn kennis over het beleid omtrent (vermoedens van) seksueel misbruik van de instelling. Eén item ging over de *kennis van het bestaan van de nota Seksueel Misbruik van de instelling* waarbij geantwoord kon worden met ja en nee. Daaropvolgend werd gevraagd naar de *mate van kennis over de inhoud van deze nota*, waarbij geantwoord kon worden met een vierpuntschaal (1: helemaal niet, 2: gedeeltelijk, 3: grotendeels en 4: volledig). Een item ging over de *kennis van het bestaan van het protocol Seksueel Misbruik van de instelling*, waarbij met ja en nee geantwoord kon worden en een item ging over de *mate van kennis over de inhoud van dit protocol*, waar met dezelfde vierpuntschaal geantwoord kon worden als bij de vraag over de nota. De antwoorden op deze vragen zijn in de analyses meegenomen als continue variabelen. Daarnaast is gevraagd naar de *kennis van het bestaan van het meldpunt* en de *kennis van het bestaan van de meldplicht* waarbij geantwoord kon worden met ja en nee. Deze zijn meegenomen als dichotome variabelen.

Om een duidelijk beeld te krijgen van de *eigen definitie van seksueel misbruik* van de respondenten, werd hen gevraagd deze te geven alvorens wij de door ons aangehouden definitie noemden. Immers, de eigen definitie kan afwijken van de definitie van de instelling, waardoor er mogelijk minder gemeld wordt. Daarom zijn de antwoorden op deze vraag meegenomen in een kwalitatieve analyse.

Naast de vragen over de kennis, de definitie en het meemaken en formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik, zijn er vragen gesteld over de demografische gegevens van groepsleiding:

- *Leeftijd*, waarbij geantwoord moest worden in jaren. Deze antwoorden zijn meegenomen in twee categorieën: 20 jaar tot 29 jaar (n=23) en 30 jaar of ouder (n=26). Deze antwoorden zijn meegenomen als dichotome variabelen;
- *Geslacht*, waarbij geantwoord kon worden met man (n=17) en vrouw (n=32). Deze antwoorden zijn meegenomen als dichotome variabelen;
- *Hoogst afgeronde opleiding*, waarbij geantwoord kon worden met: middelbaar onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, wetenschappelijk onderwijs en anders. De antwoorden zijn gehercodeerd in twee categorieën: 1=lager onderwijs (middelbaar onderwijs en middelbaar

beroepsonderwijs, n=18) en 2=hoger onderwijs (hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderwijs, n=31) en meegenomen als dichotome variabelen.

Statistische analyse

Na uitvoering van een frequentie-analyse is gebleken dat het aantal respondenten dat een (vermoeden van) seksueel misbruik het afgelopen half jaar tijdens hun dienst heeft meegemaakt, laag is (n=13). Dit aantal ligt niet in lijn met de verwachtingen die voorafgaand aan het onderzoek gesteld zijn. Dit aantal is te laag om representatieve uitspraken te doen over de factoren die mogelijk samenhangen met het meldgedrag van de groepsleiding van het behandelcentrum. Deze analyses zijn daarom niet uitgevoerd. Het *gemiddelde percentage formele meldingen* is wel berekend, om met een slag om de arm iets te kunnen zeggen over het aantal meldingen ten opzichte van het aantal gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik. Dit is gedaan door middel van een beschrijvende analyse. Net als voor bovenstaande uitkomstmaat, geldt voor de *redenen voor het wel of niet formeel melden* dat er geen representatieve uitspraken gedaan kunnen worden, omdat het aantal respondenten dat positief antwoordde op de eerste vraag over het vóórkomen van (vermoedens van) seksueel misbruik laag is (n=13). De redenen die door de respondenten genoemd zijn voor het wel en niet melden, zijn meegenomen middels een beschrijvende analyse. Ook de mate van *algemene kennis* van groepsleiding over het beleid van de instelling is middels een beschrijvende analyse weergegeven.

Er is gekeken naar demografische gegevens. Om mogelijke verschillen tussen *geslacht*, *leeftijd* en *opleidingsniveau* en het al dan niet weten van *het bestaan van de nota*, *het protocol*, *de meldplicht* en *het meldpunt* te vinden, is een Chi-kwadraattoets uitgevoerd. Om mogelijke verschillen tussen *geslacht*, *leeftijd* en *opleidingsniveau* en de *mate van kennis over het protocol en de nota* te vinden, is een T-toets voor onafhankelijke waarnemingen uitgevoerd.

Er zijn additionele kwalitatieve analyses uitgevoerd op de antwoorden van de open vraag naar de *definitie* die een respondent zelf heeft van seksueel misbruik.

Tenzij anders vermeld, is bij de toetsen in dit onderzoek een onbetrouwbaarheidsdrempel van 5% aangehouden.

Resultaten

Aantal gevallen en formele meldingen van (vermoedens van) seksueel misbruik in het afgelopen half jaar

In tabel 1 is het *aantal gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik in het afgelopen half jaar* weergegeven. Verbaal grensoverschrijdend gedrag komt het meest voor, uiteenlopend van 1-2 tot 50 gevallen van (vermoedens van) per half jaar. Een begeleider heeft aangegeven 1 keer een (vermoeden van) verkrachting te hebben meegemaakt in het afgelopen half jaar. Ook is in tabel 1 het *gemiddeld aantal door begeleiders formeel gemelde gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik* weergegeven. Het blijkt dat ruim twee derde (67.9%) van de groepsleiders die te maken heeft gehad met (een vermoeden van) seksueel misbruik, dit meldt bij het meldpunt. Betasting onder de kleding en verkrachting zijn in alle gevallen gemeld. Verbaal grensoverschrijdend gedrag wordt minder gemeld dan het voorkomt: in gemiddeld 2.2% van de gevallen. Hierbij moet vermeld worden dat er uitschieters zijn gevonden in het door begeleiders aangegeven aantal (vermoedens van) verbaal seksueel overschrijdend gedrag: 10, 30 en 50 keer. Deze vermoedens zijn allen niet formeel gemeld.

Tabel 1. *Aantal gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik in het afgelopen half jaar en het gemiddeld aantal keren dat dit formeel gemeld is (n=13).*

	Aantal gevallen				Aantal keer formeel gemeld			
	n	M	SD	R	n	M (%)	SD	R
Seksueel misbruik algemeen	13	1.73	.45					
Betasting boven de kleding	7	1.86	1.21	3.00	5	69.23	1.11	3.00
Betasting onder de kleding	4	1.00	.00	.00	4	100	.00	.00
Verbaal overschrijdend gedrag	5	18.60	21.07	49.00	2	2.20	.82	2.00
Verkrachting	1	1.00	.00	.00	1	100	.00	.00

Redenen voor het wel of niet formeel melden

In tabel 2 zijn de *redenen voor het wel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik per type* weergegeven in gemiddelden.

Tabel 2. *Genoemde redenen om (vermoedens van) seksueel misbruik wel te melden, in gemiddelden.*

	Betasting boven de kleding (n=7)			Betasting onder de kleding (n=4)			Verbaal seksueel overschrijdend gedrag (n=6)		Verkrachting (n=1)	
	M	SD	R	M	SD	R	M	R	M	R
Het is verplicht	3.00	1.41	3.00	3.75	.50	1.00	4.00	.00	4.00	.00
Belangrijk dat slachtoffer geholpen wordt	3.80	.45	1.00	3.75	.50	1.00	4.00	.00	4.00	.00
Belangrijk dat dader geholpen wordt	2.80	1.30	3.00	2.50	1.29	3.00	4.00	.00	4.00	.00
Belangrijk dat er gedegen onderzoek gedaan wordt	3.40	.55	1.00	3.75	.55	1.00	4.00	.00	4.00	.00
Belangrijk dat management op de hoogte is	3.40	.55	1.00	3.00	.82	2.00	4.00	.00	4.00	.00

Uit de resultaten blijkt dat de vijf vooraf genoemde redenen allen een grote rol speelden bij het melden van de typen verbaal overschrijdend gedrag en verkrachting. Daarnaast is te zien dat alle redenen van belang waren voor de respondenten bij het melden. Het lijkt erop dat het willen dat de dader geholpen wordt, gemiddeld het minst belangrijk gevonden wordt als reden om te melden.

De genoemde redenen om (vermoedens van) betasting boven de kleding en verbaal seksueel overschrijdend gedrag niet te melden, worden in tabel 3 weergegeven in gemiddelden.

Tabel 3. *Genoemde redenen om (vermoedens van) betasting boven de kleding en verbaal seksueel overschrijdend gedrag niet te melden, in gemiddelden.*

	Betasting boven de kleding (n=7)			Verbaal seksueel overschrijdend gedrag (n=6)		
	M	SD	R	M	SD	R
Ik wist niet dat het moest	1.00	.00	.00	2.60	1.52	3.00
Ik wist niet hoe het moest	1.00	.00	.00	1.00	.00	.00
Ik heb het gemeld bij BC-er/TM-er	3.33	1.15	2.00	3.50	1.00	2.00
Ik had geen tijd	1.00	.00	.00	1.75	1.50	3.00
Ik had geen zin	1.00	.00	.00	1.00	.00	.00
Ik vond het niet geloofwaardig	2.00	1.73	3.00	1.00	.00	.00
Het ging volgens mij om onschuldig gedrag	1.67	1.15	2.00	2.25	.96	2.00
Het leek mij niet tegen de zin van slachtoffer in	2.00	1.73	3.00	1.00	.00	.00
Het was experimenteergedrag	1.33	.58	1.00	2.25	.96	2.00
Slachtoffer lokte het zelf uit	1.33	.58	1.00	1.75	1.50	3.00
Ik was bang voor de consequenties	1.00	.00	.00	1.00	.00	.00
Ik voelde me niet gesteund door collega's	1.00	.00	.00	1.00	.00	.00
Ik was van plan het te melden als het zich nog eens voor zou doen	1.33	.58	1.00	1.00	.00	.00
Verdachte was een cliënt	1.33	.58	1.00	1.25	.50	1.00
Verdachte was een groepsleider	2.00	1.73	3.00	1.00	.00	.00

Bovenstaande tabel toont aan dat wanneer een respondent het vermoeden gemeld heeft bij de behandelcoördinator of teammanager, dit een reden was om beide typen misbruik niet te melden bij het meldpunt. Respondenten lijken allemaal te weten hoe zij beide typen misbruik moeten melden. Echter, niet iedereen wist dat dit moest in het geval van verbaal overschrijdend gedrag.

Kennis over het beleid van de instelling

Van de 49 respondenten is 83.7% *-op de hoogte van het bestaan van de nota*, 100% is *op de hoogte van het bestaan van het protocol*, 91.8% is *op de hoogte van het bestaan van het meldpunt* en 77.6% (van 44 respondenten) is *op de hoogte van het bestaan van de meldplicht*.

Om mogelijke verschillen tussen mannen en vrouwen, oudere en jongere begeleiders en hoger en lager opgeleiden en *het bestaan van de nota*, *het protocol*, *het meldpunt* en *de meldplicht* te vinden, zou een Chi-kwadraattoets worden uitgevoerd, maar dit bleek niet mogelijk omdat het aantal respondenten dat *geen* kennis hiervan had niet groot genoeg was voor deze analyses. Hierover kunnen dus geen uitspraken

gedaan worden. Daarom is verder geanalyseerd met de *mate* van kennis en de *mate* waarin dit verschil voor geslacht, leeftijdsgroep en opleidingsniveau.

In tabel 4 zijn de gemiddelde scores ten aanzien van de *mate van kennis van de inhoud van de nota* en van *het protocol* tussen mannen en vrouwen weergegeven.

Tabel 4. *Vershil in de mate van kennis van de inhoud van de nota en het protocol tussen mannen en vrouwen*

	Mannen			Vrouwen			df	t	p
	n	M	SD	n	M	SD			
Mate van kennis nota	17	2.18	.73	32	1.88	.66	47	1.47	.15
Mate van kennis protocol	17	2.59	.71	32	2.28	.58	47	1.63	.11

Ook al wordt in tabel 4 duidelijk dat mannen aangeven meer kennis te hebben van de inhoud van de nota (M=2.18) dan vrouwen (M=1.88) en van de inhoud van het protocol (M=2.59) dan vrouwen (M=2.28), blijkt dit in beide gevallen niet om een significant verschil te gaan (nota, $p=.15$; het protocol, $p=.11$).

In tabel 5 is het *verschil in mate van kennis van de inhoud van de nota en het protocol tussen lager en hoger opgeleiden* weergegeven. Lager opgeleiden geven aan beter op de hoogte te zijn dan hoger opgeleiden van zowel de inhoud van de nota (M=2.22 versus M=1.84) als van de inhoud van het protocol (M=2.56 tegenover M=2.29). Beide verschillen zijn echter (net) niet significant ($p=.06$ en $p=.16$).

Tabel 5. *Vershil in de mate van kennis van de inhoud van de nota en het protocol tussen lager en hoger opgeleiden.*

	Lager opgeleiden			Hoger opgeleiden			df	t	p
	n	M	SD	n	M	SD			
Mate van kennis nota	18	2.22	.55	31	1.84	.73	47	1.92	.06
Mate van kennis protocol	18	2.56	.70	31	2.29	.59	47	1.41	.16

In tabel 6 is het *verschil in mate van kennis van de inhoud van de nota en het protocol tussen de twee leeftijdsgroepen* weergegeven. Te zien is dat de oudere groep (≥ 30

jaar) aangeeft meer kennis te hebben van de inhoud van de nota ($M=2.12$) dan de jongere groep (<30 jaar, $M=1.83$) en van de inhoud van het protocol ($M=2.46$) dan de eerste leeftijdsgroep ($M=2.30$). Deze verschillen zijn eveneens niet significant ($p=.15$ en $p=.40$).

Tabel 6. *Verskil in de mate van kennis van de inhoud van de nota en het protocol tussen de twee leeftijdsgroepen.*

	20-29 jaar			30 jaar en ouder			df	t	p
	n	M	SD	n	M	SD			
Mate van kennis nota	23	1.83	.58	26	2.12	.77	47	-1.48	.15
Mate van kennis protocol	23	2.30	.56	26	2.46	.71	47	-.86	.40

Additionele kwalitatieve analyses

Definitie van seksueel misbruik

Van de 49 respondenten heeft 93.9% ($n=46$) de open vraag over *de definitie van seksueel misbruik* ingevuld. Hieruit komt naar voren dat 21 respondenten (45.7%) het woord ‘ongewenst’ noemen in hun definitie. Verder geven 16 personen (34.8%) in hun definitie aan dat het gaat om ‘gedwongen seksuele handelingen’. Seksueel grensoverschrijdend gedrag en taalgebruik worden beide door 11 respondenten (23.9%) genoemd als zijnde seksueel misbruik. In tabel 7 worden alle gegeven definities weergegeven.

Tabel 7. *Eigen definitie van seksueel misbruik in procenten (n=46).*

	%
Sprake van gedwongen seksuele handelingen	34.8
Ongewenst lichamenlijk/seksueel contact	45.7
Seksueel taalgebruik	23.9
één van de betrokkenen kan zich niet verweren (ongelijkheid)	23.9
Aanranden /aanrakingen/staren intieme delen	19.6
Seksueel grensoverschrijdend gedrag	10.9
Seksueel getint gedrag dat schadelijk is voor persoonsontwikkeling	2.2
Wanneer je zelf niet de baas bent over je lichaam	2.2
Verkrachting	2.2
Onder bepaalde leeftijd	2.2
Verwezen naar de definitie verderop beschreven	2.2
Geen beschrijving	6.5

Conclusie/discussie

In dit onderzoek is gekeken naar het aantal gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik die groepsleiders het afgelopen half jaar tijdens hun dienst hebben meegemaakt en waarvan zij formeel melding hebben gemaakt bij het meldpunt van de instelling. Het is belangrijk om inzicht te krijgen in het aantal meldingen dat gedaan wordt, omdat deze een beeld geven van hoe vaak (een vermoeden van) seksueel misbruik voorkomt. Melden kan bijdragen aan een grotere veiligheid voor cliënten en groepsleiding, eventuele herhaling kan worden voorkomen en er kan gedegen onderzoek uitgevoerd worden.

Uit onderzoek van Spanjaard, Haspels en Roos (2000) blijkt dat een hoog percentage kinderen en jongeren met een verstandelijke beperking in een residentiële instelling te maken heeft met seksueel misbruik: ruim een derde van de meisjes en ruim een kwart van de jongens zou in zijn of haar leven in aanraking zijn gekomen met seksueel misbruik. Ondanks dat het in dit onderzoek ging om (vermoedens van) seksueel misbruik in het afgelopen half jaar, verwachtten we op basis daarvan voorafgaand aan het onderzoek dat er meer gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik zouden zijn onder groepsleiding dan het aantal dat uiteindelijk gevonden is (26.5%).

Van het aantal groepsleiders dat (een vermoeden van) seksueel misbruik heeft meegemaakt (n=13), is twee derde formeel gemeld bij het meldpunt (67.86%). Betasting onder de kleding en verkrachting is in alle voorkomende gevallen formeel gemeld (100%), dit is niet het geval bij betasting boven de kleding (69.23%) en verbaal seksueel overschrijdend gedrag (2.20%). Het lijkt er dus op dat seksueel misbruik, of vermoedens daarvan, vaker wordt gemeld wanneer de aard heviger is.

In het onderzoek is verder gekeken naar de redenen voor het wel of niet formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik bij het meldpunt van de instelling. Doordat slechts 13 respondenten hebben aangegeven een type van seksueel misbruik in hun dienst te hebben meegemaakt, zijn hier geen representatieve uitspraken over te doen. Uit de verkregen resultaten blijkt dat de belangrijkste redenen om wel formeel te melden, de verplichting, het willen dat het slachtoffer geholpen wordt en het willen dat er gedegen onderzoek uitgevoerd wordt, zijn. De belangrijkste redenen om niet formeel te melden zijn: groepsleiding wist niet dat dit moest of heeft het ergens anders gemeld (behandelcoördinator of teammanager) en het ging volgens

groepsleiding om onschuldig gedrag en/of experimenteergedrag. Deze laatste reden komt overeen met wat Bazzo (2006), Cuskelly en Bryde (2004) en Heestemans en Nijnatten (2005) beschrijven in hun onderzoeken. Daarin komt naar voren dat begeleiders het nog steeds lastig vinden om te beslissen wat wel of niet hoort, kan of mag op het gebied van seksualiteit en wanneer het dus om seksueel misbruik gaat. Volgens De Belie (2000) is de grens wanneer iets wel of niet seksueel misbruik is, vaag. Bovenstaande onderzoeken duiden erop dat het voor groepsleiders moeilijk is om een goede inschatting te maken over de ernst van seksuele gedragingen van jongeren. Dit zou een verklaring kunnen zijn voor het feit dat niet in alle gevallen van (vermoedens van) seksueel misbruik formeel melding wordt gemaakt bij het meldpunt.

Er konden geen uitspraken gedaan worden over de samenhang tussen persoonskenmerken of kennis van het beleid en het formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik wegens een te klein aantal respondenten dat misbruik had meegemaakt. In plaats daarvan is gezocht naar andere manieren om iets te zeggen over factoren die mogelijk samenhangen met het meldgedrag. Omdat alle respondenten (n=49) de vragen over het beleid van de instelling hebben beantwoord, is er gekeken naar het kennisniveau hiervan en de mogelijke verschillen tussen het geslacht, de leeftijd en de opleiding van respondenten en het afweten van het bestaan van de nota, het protocol, het meldpunt en de meldplicht. Gebleken is dat alle respondenten op de hoogte zijn van het bestaan van het protocol en ruim 80% van het bestaan van de nota van de instelling. Ruim de helft van de respondenten kent de inhoud van beide gedeeltelijk, respectievelijk 51% en 53.1%. Daarnaast is er gekeken naar mogelijke verschillen tussen de het geslacht, de leeftijd en opleiding en de mate van kennis over de nota en het protocol. Hieruit zijn geen significante resultaten naar voren gekomen.

Wat opvalt is dat er een groot verschil bestaat tussen het afweten van het beleid van de instelling en de mate waarin de respondenten op de hoogte zijn van de inhoud ervan. Het feit dat de helft van de respondenten aangeeft de inhoud van het beleid slechts gedeeltelijk te kennen, kan een mogelijke reden zijn voor het niet formeel melden van (vermoedens van) seksueel misbruik bij het meldpunt van de instelling.

Ook kan het betekenen dat het protocol en de nota niet goed aansluiten bij de praktijk, omdat groepsleiders zich er niet altijd aan houden. Daarnaast wordt er mogelijk door

het management niet voldoende aandacht besteed aan de noodzaak van het kennen van het beleid.

De definitie van seksueel misbruik is veelomvattend (Van Berlo, 1995; Lammers, Kok & Oude Avenhuis, 2005). Dit blijkt ook uit de definitie die groepsleiding zelf geeft, deze loopt sterk uiteen. Ruim 23% van de 46 respondenten die een eigen definitie geeft van seksueel misbruik, noemt daarbij verbaal seksueel overschrijdend gedrag. Dit lijkt te betekenen dat een grote meerderheid van de groepsleiders verbaal seksueel overschrijdend gedrag niet ziet als seksueel misbruik. Tegelijkertijd is bij verbaal grensoverschrijdend gedrag als belangrijkste reden om niet formeel te melden ($n=6$), 'ik wist niet dat dit moest' (60%) is ingevuld. Het lijkt er dus op dat niet iedereen zich realiseert dat verbaal grensoverschrijdend gedrag volgens de instelling als seksueel misbruik gezien wordt. Dit is ook te zien aan het feit dat ruim de helft van de respondenten aangeeft de inhoud van de nota en het protocol slechts gedeeltelijk te kennen.

Volgens De Belie (2000) is waar de grens ligt tussen wel of geen overschrijdend gedrag vaag. Dit zien we terug in de opmerkingen die gegeven zijn door enkele respondenten aan het eind van de vragenlijst. Van de 49 respondenten hebben 3 respondenten (6,1%) aan het eind van de vragenlijst een opmerking ingevuld. Deze gaan allen over de vraag wanneer je kunt spreken van misbruik. Een respondent heeft het over een grijs gebied een ander zegt dat het moeilijk waarneembaar is en er wordt genoemd dat het meer gebeurt dan groepsleiding door heeft. Ondanks dat het aantal respondenten dat een opmerking heeft ingevuld laag is, lijkt bovenstaande nogmaals te bevestigen dat het lastig is een melding te doen wanneer niet duidelijk is wat er onder seksueel misbruik wordt verstaan.

Het onderzoek bevat enkele sterke en minder sterke punten. Een minder sterk punt is dat het onderzoek gericht was op de instelling waar het is uitgevoerd en daardoor de resultaten mogelijk minder of niet generaliseerbaar zijn naar andere soortgelijke instellingen. In dit onderzoek is niet gekeken naar de groepssamenstelling. Voor vervolgonderzoek zou dit wenselijk kunnen zijn, omdat het meldgedrag mogelijk samenhangt met de samenstelling van de groep waarop de respondent werkt. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er minder gevallen van misbruik voorkomen op een groep waar alleen jongens wonen.

Een sterk punt van het onderzoek is dat de respons redelijk hoog was. Dit aantal is vermoedelijk hoog door de manier van verspreiding en persoonlijke uitleg.

Een ander sterk punt is het benoemen van de definitie die de instelling hanteert voor seksueel misbruik. Op deze manier is voor eenduidigheid gezorgd en kon er geen misvatting ontstaan over wat wel en niet onder seksueel misbruik valt. Tot slot is de vragenlijst zelf en het feit dat er een onderscheid gemaakt is tussen de vier typen misbruik (betasting boven de kleding, betasting onder de kleding, verbaal overschrijdend gedrag, verkrachting) een sterk punt van het onderzoek. Zo kregen we meer inzicht in het meldgedrag van groepsleiders met betrekking tot die verschillende typen.

Meer onderzoek naar het meldgedrag door groepsleiding van (vermoedens van) seksueel misbruik zal uitgevoerd moeten worden om iets over mogelijke factoren die hiermee samenhangen te kunnen zeggen. Hiervoor is een grotere onderzoeksgroep nodig en/of een langere periode waarover het misbruik gaat. Daarnaast is een aanbeveling aan de instelling om een andere naam te geven voor het woord 'misbruik', bijvoorbeeld grensoverschrijdend gedrag. Als groepsleiding van tevoren geweten had dat de instelling elk seksueel overschrijdend gedrag als seksueel misbruik ziet, was er mogelijk meer formeel gemeld bij het meldpunt. In de vragenlijst is de definitie gegeven maar deze specifieke uitleg kwam nadat de groepsleiders wel of geen melding hadden gemaakt.

Uit het onderzoek komt naar voren dat slechts een klein deel van de respondenten het afgelopen half jaar tijdens zijn dienst te maken heeft gehad met een geval van (vermoedens van) seksueel misbruik. Kijkend naar dit kleine aantal vermoedens, en de eerder genoemde onderzoeken die andere uitkomsten laten zien meenemend, is het van belang dat de instelling meer gaat doen aan bewustwording bij groepsleiding. Ook omdat blijkt dat groepsleiding wel op de hoogte is van het bestaan van de nota en het protocol, maar niet altijd van het meldpunt en/of de meldplicht. De meerderheid van de respondenten geeft aan de nota en het protocol gedeeltelijk te kennen. Een grotere mate van bekendheid leidt wellicht tot een hoger aantal formele meldingen (van vooral verbaal seksueel misbruik) bij het meldpunt. Door (meer) scholing aan medewerkers, kan gezorgd worden voor meer bekendheid van het beleid. Voor het management is het belangrijk om te weten hoe de groepsleiders denken over het protocol. Wanneer bekend is hoe medewerkers daarover denken, kan het management hen beter ondersteunen en draagvlak creëren om meer aandacht te besteden aan het beleid omtrent seksueel misbruik.

Referenties

- American Psychological Association (2010). *Publication Manual of the American Psychological Association*. Washington: American Psychological Association.
- Baan, L. van der (2008). *Meldgedrag van agressie door begeleiders* (Masterthesis). Verkrijgbaar via scriptie archief IGITUR. <http://igitur-archive.library.uu.nl/student-theses/2008-1001-211804/UUindex.html>
- Baarda, D. B., Goede, M. P. M. de, & Dijkum, C. J. van (2007). *Basisboek statistiek met SPSS*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Bakker, F., Graaf, H. de, Haas, S. de, Kedde, H., Kruijer, H., & Wijsen, C. (2009). *Seksuele gezondheid in Nederland 2009*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep.
- Bazzo, G., Nota, L., Soresi, S., Ferrari, L., & Minnes, P. (2007). Attitudes of social service providers towards the sexuality of individuals with intellectual disability. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 20, 110-115.
- Belie, E. de (2000). Een kwetsbare ontwikkeling, veerkracht en het risico op seksueel misbruik. In E. de Belie, C. Ivens, J. Lesseliers, & G. van Hove (Red.), *Seksueel misbruik van mensen met een verstandelijke handicap*. Leuven: Acco.
- Berlo, W. van (1995). *Seksueel misbruik bij mensen met een verstandelijke handicap. Een onderzoek naar omvang, kenmerken en preventiemogelijkheden*. Utrecht: Nisso.
- Berlo, W. van, Haas, S. de, Oosten, N. van, Dijk, L. van, Brants, L., Tonnon, S., & Storms, O. (2011). *Beperkt weerbaar: Een onderzoek naar seksueel geweld bij mensen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking*. Utrecht: Rutgers WPF / Movisie.
- Cranen, M. (1999). Seksueel misbruik van mensen met een verstandelijke handicap. *Psychoskoop*, 10, 75-81.
- Crossmaker, M.S.W. (1991). Behind locked doors: Institutional sexual abuse. *Sexuality and Disability*, 9, 201-219.
- Cuskelly, M., & Bryde, R. (2004). Attitudes towards the sexuality of adults with an intellectual disability: Parents, support staff, and a community sample. *Journal of Intellectual & Developmental Disability*, 29, 255-264.

- Douma, J., Bergh, P. van den, & Hoekman, J. (1998). *Verstandelijke handicap en seksueel misbruik*. Rotterdam: Lemniscaat.
- Field, A. (2010). *Discovering statistics using SPSS. Third Edition*. London: Sage.
- Gilmore L., & Chambers, B. (2010). Intellectual disability and sexuality: Attitudes of disability support staff and leisure industry employees. *Journal of Intellectual and Developmental Disability*, 35, 22-28.
- Graaf, H. de, Vanwesenbeeck, I., Woertman, L., & Meeus, W. (2009). Opvoeding en seksuele ontwikkeling van adolescenten: Een literatuurstudie. *Pedagogiek*, 29, 10-31.
- Hannink, M. (2001). *Een duidelijk gebaar: Aanpak van seksueel misbruik van doven*. Notitie van FODOK.
- Heestermans, M., & Nijnatten, C. van (2005). *Regie in diagnostische en hulpverleningsgesprekken met slachtoffers van seksueel geweld: Interventie en preventie samen met effectonderzoek: professionele winst*. Assen: Van Gorcum.
- Inspectie voor de Gezondheidszorg (2012). Verkregen op 30 maart, 2012 van de Inspectie voor de Gezondheidszorg:
<http://www.igz.nl/onderwerpen/handhavinginstrumenten/incidententoezicht/melden/index.aspx>
- Isler, A., Tas, F., Beytut, D., & Conk, Z. (2009). Sexuality in adolescents with intellectual disabilities. *Sexuality and Disability*, 27, 27–34.
- Kelly, J. A., & Kalichman, S. C. (1998). Reinforcement value of unsafe sex as a predictor of condom use and continued HIV/AIDS risk behavior among gay and bisexual men. *Health Psychology*, 17, 328–335.
- Lammers, M., & Goes, A. (2006). *Van incident tot fundament: Vormgeving en implementatie van beleid rond bejegening, seksualiteit en seksueel misbruik*. Utrecht: Movisie.
- Lammers, M., Kok, E., & Oude Avenhuis, A. (2005). *Preventie van seksueel misbruik bij vrouwen en mannen met een handicap: Noodzaak, doel en effectiviteit van preventieactiviteiten, overzicht programma's en materialen*. Utrecht: TransAct
- Lamers-Winkelmann, F., & Sterkenburg, P. S. (1997). *Seksualiteit en seksueel misbruik: Leemten in de kennis met betrekking tot mensen met een verstandelijke handicap*. Utrecht: Bisschop Bekkers Instituut.

- Landsheer, H., Hart, H. 't, Goede, M. de, & Dijk, J. van (2010). *Praktijkgestuurd onderzoek: Methodes van praktijkonderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Leutar, Z., & Mihokovic, M. (2007). Level of knowledge about sexuality of people with mental disabilities. *Sexuality and Disability, 25*, 93–109.
- Levy, H., & Packman, W. (2004). Sexual abuse prevention for individuals with mental retardation: Considerations for genetic counselors. *Journal of Genetic Counseling, 13*, 89-205.
- Murphy, N. A., & Elias, E. R. (2006). Sexuality of children and adolescents with developmental disabilities. *Pediatrics, 118*, 398 -403.
- Nosek, M. A., Foley, C. C., Hughes, R. B., & Howland, C. A. (2001). Vulnerabilities for abuse among women with disabilities. *Sexuality and Disability, 19*, 177-189.
- Pillay, A. L., & Kritzinger, A. M. (2008). Psycho-legal issues surrounding the rape of children and adolescents with mental retardation. *Journal of Child & Adolescent Mental Health, 20*, 123-131.
- Pollio, D. E. (2002). The evidence-based group worker. *Social Work with Groups, 25*, 57-70.
- Reiter, S., Bryen, D. N., & Shachar, I. (2007). Adolescents with intellectual disabilities as victims of abuse. *Journal of Intellectual Disabilities, 11*, 371-387.
- Spanjaard, H., Haspels, M., & Roos, I. (2000). Grenzen stellen en respecteren: Onderzoek naar de effecten van programmaontwikkeling omtrent seksualiteit. *Nederlands Tijdschrift voor Zwakzinnigenzorg, 26*, 211-228.
- Sullivan, P.M. & Knutson, J.F. (2000). Maltreatment and disabilities: A population-based epidemiological study. *Child Abuse and Neglect, 24*, 1257-1273.

Bijlage 1

Aan: Alle groepsleiders van Lijn 5 Regio 3 (Maartensdijk)

Utrecht, februari 2012

Beste groepsleiders dit is de nieuwe versie van de vragenlijst;

Op verzoek van Lijn5, waar wij beiden werkzaam zijn, en in het kader van onze master Orthopedagogiek aan de Universiteit Utrecht voeren wij onderzoek naar meldgedrag door groepsleiders van Lijn5 van seksueel misbruik bij hun cliënten.

Op dit moment is het voor Lijn5 niet duidelijk hoe groepsleiders omgaan met (vermoedens) van seksueel misbruik bij cliënten en of zij dit formeel melden. Voor Lijn5, maar ook voor cliënten en groepsleiders, is het erg belangrijk om hier inzicht in te krijgen. De formele meldingen geven een beeld van hoe vaak seksueel misbruik (of vermoedens daarvan) voorkomt, waarop Lijn5 haar beleid baseert. Met het maken van een melding kan veiligheid voor beide partijen beter gewaarborgd worden. Verder kan er aan de hand van een melding gedegen onderzoek uitgevoerd en eventuele herhaling worden voorkomen.

Voor Lijn5 is het daarom belangrijk om te weten hoe groepsleiders omgaan met (vermoedens van) seksueel misbruik van hun cliënten, of ze dit wel of niet formeel melden en waarom.

Om hier antwoord op te krijgen hebben wij uw medewerking nodig. We hebben een vragenlijst ontworpen (zie bijlage van deze e-mail) en willen u hierbij vragen om deze in te vullen. De vragenlijst is alleen bedoeld voor groepsleiders in dienst van Lijn5 Regio 3 (dus niet voor stagiair(e)s en andere medewerkers). Wij willen u vragen de lijst individueel in te vullen en zo snel mogelijk terug te sturen. De antwoorden worden vertrouwelijk behandeld, volledig anoniem verwerkt en na afloop van het onderzoek worden de vragenlijsten vernietigd. Het invullen van de vragenlijst zal ongeveer 15 minuten duren.

Wanneer het onderzoek is afgerond, zullen de resultaten onder andere aan alle behandelcoördinatoren van Regio 3 worden verstrekt. Op die manier wordt het mogelijk om het onderzoek in te zien.

Omdat het onderzoek erg belangrijk is voor het beleid van Lijn5, vragen wij u nadrukkelijk de vragenlijst naar waarheid in te vullen.

Vragen en opmerkingen kunt u mailen naar onderzoekmasteruu@gmail.com

Alvast bedankt voor uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Chris Kok en Bente Spaans

Vragenlijst onderzoek meldgedrag **Universiteit Utrecht**

Fijn dat u mee wilt werken aan ons onderzoek! Voor de uitkomsten van het onderzoek is het belangrijk dat u op alle vragen een eerlijk antwoord geeft. Er zijn geen goede of foute antwoorden, het gaat erom dat de gegeven antwoorden een beeld geven van de alledaagse realiteit. Wij willen nogmaals benadrukken dat alle gegeven antwoorden vertrouwelijk behandeld en geanonimiseerd verwerkt zullen worden.

1. Wat is uw geslacht

- Man
 Vrouw

2. Wat is uw leeftijd

..... jaar

3. Wat is uw hoogst afgeronde opleiding?

- Middelbare school (MAVO/HAVO/VWO)
 Middelbaar beroepsonderwijs (MBO, bijvoorbeeld: SPW/Z-opleiding)
 Hoger beroepsonderwijs (HBO, bijvoorbeeld: SPH, HBO-V)
 Universiteit (bijvoorbeeld Pedagogische wetenschappen, Psychologie)
 Anders, namelijk

4. De gegevens van deze vraag worden niet in het onderzoek verwerkt, maar zijn bedoeld ter indicatie voor de respons.

Op welke locatie bent u werkzaam? (omcirkel uw locatie)

Berkel, KTC Berkel, Dieze, Dommel, Eiken, Gouwe, Heidebloem, Hofland,
Invalpool, Koetshuis, Klokhuis, KTC Weesp, Merwede, NBD Weesp, Opvang,
Overflats, Prins, TC opstap Uithoorn, TC opstap Weesp, Tjariet, Veldbloem,
Weekendopvang, Wolter Heukelslaan, Zaan, Zonnebloem, Zuwe

5. Sinds wanneer werkt u als groepsleider?

.....Maand + jaar

6. Sinds wanneer bent u in dienst bij Lijn5/OPL?

.....Maand + jaar

7. Sinds wanneer werkt u op uw huidige locatie?

.....Maand + jaar

8. Wat is uw functie?

- Groepsleider
- Senior groepsleider

9. Uit hoeveel uren per week bestaat uw contract?

- 0 tot 10
- 10 tot 20
- 20 tot 30
- 30 of meer

De volgende vragen gaan over de Nota Huiselijk Geweld & Seksueel Misbruik van Lijn5 en in hoeverre de inhoud daarvan bij u bekend is.

10. Bent u op de hoogte van het bestaan van de nota?

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 12)

11. In hoeverre kent u de inhoud van de nota?

volledig	Helemaal	gedeeltelijk	grotendeels	
	niet			
Ik ken de inhoud van de nota	☐	☐	☐	☐

De volgende vragen gaan over het Protocol Seksueel Misbruik van Lijn5 en in hoeverre de inhoud daarvan bij u bekend is.

12. Bent u op de hoogte van het bestaan van het protocol seksueel misbruik?

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 14)

13. In hoeverre kent u de inhoud van het protocol?

volledig	Helemaal	gedeeltelijk	grotendeels	
	niet			
Ik ken de inhoud van het protocol	☐	☐	☐	☐

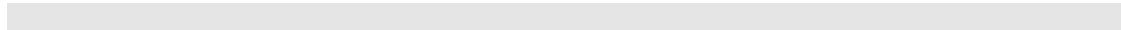
De volgende vragen gaan over het melden van seksueel misbruik bij het meldpunt Huiselijk Geweld en Seksueel Misbruik van Lijn5 (overal waar 'het meldpunt' staat, wordt het meldpunt Huiselijk Geweld en Seksueel Misbruik bedoeld).

14. Bent u op de hoogte van het bestaan van het meldpunt?

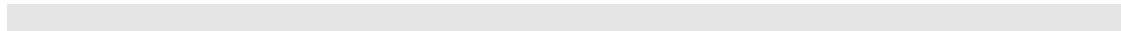
- Ja
- Nee (ga door naar vraag 16)

15. Bent u op de hoogte van de verplichting tot melden van elk vermoeden van seksueel misbruik bij dit meldpunt?

- Ja
- Nee

De volgende vraag gaat over de definitie van seksueel misbruik.

16. Wat verstaat u onder seksueel misbruik? (hieronder kunt u zelf een beschrijving geven)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

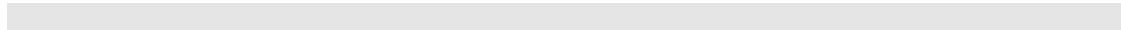
.....

.....

.....

.....

.....

Lijn5 definieert in de Nota Huiselijk Geweld en Seksueel Misbruik (2010) seksueel misbruik als volgt:

Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, bewust of onbewust, die door personen die het ondergaan of signaleren, ongewenst of gedwongen wordt ervaren. Seksueel misbruik is kortom elke handeling, met of zonder daadwerkelijk contact, die seksueel overschrijdend is. Daarbij zijn de belevingen van de cliënt en de schade die berokkend wordt, belangrijke uitgangspunten. Ongelijkwaardigheid in het contact, waarbij er lichamelijke en/of psychische schade of kans daarop aanwezig is (Loveboys bijvoorbeeld).

Seksueel misbruik valt zoals hierboven beschreven onder de definitie van huiselijk geweld als slachtoffer en / of pleger onderdeel zijn van het cliëntsysteem.

In deze nota wordt gesproken over seksueel misbruik als een cliënt van OPL vermoedelijk slachtoffer of pleger is van seksueel misbruik dat plaatsvindt buiten het cliëntsysteem.

De volgende vragen gaan over het vóórkomen en het wel of niet melden van (een vermoeden) van seksueel misbruik. Seksueel misbruik is onderverdeeld in vier categorieën: (1) betasting boven de kleding, (2) betasting onder de kleding, (3) verbaal seksueel overschrijdend gedrag, en (4) verkrachting. Het gaat in alle vragen om (een vermoeden van) seksueel misbruik van een cliënt.

17. Heeft u in het afgelopen half jaar tijdens uw dienst te maken gehad met (een vermoeden van) seksueel misbruik zoals beschreven in bovenstaande 4 categorieën?

- Ja
- Nee (dan eindigt voor u hier de vragenlijst. Hartelijk dank voor het invullen!)

18. Heeft u in het afgelopen half jaar tijdens uw dienst te maken gehad met (een vermoeden van) betasten BOVEN de kleding bij een cliënt van uw groep?

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 23)

19. Hoe vaak is er in het afgelopen half jaar sprake geweest van (een vermoeden van) betasting BOVEN de kleding? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

20. Hoe vaak heeft u hier melding van gemaakt bij het meldpunt? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

21. Indien u in het afgelopen half jaar minstens 1x formeel melding heeft gemaakt van (een vermoeden van) betasting BOVEN de kleren van een cliënt bij

het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen een rol in het wel melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb melding gemaakt, omdat: speelde een grote rol	Speelde		speelde een	
	helemaal geen rol	kleine rol	redelijk rol	
dit verplicht is	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het slachtoffer geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat de dader geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat er gedegen onderzoek uitgevoerd wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het bekend wordt bij het management	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

22. Indien u in het afgelopen half jaar niet alle keren bij (een vermoeden van) betasting BOVEN de kleren van een cliënt dit formeel gemeld heeft bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen voor u een rol in het niet melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb <u>geen</u> melding gemaakt, omdat: speelde een grote rol	Speelde		speelde een	
	helemaal geen rol	kleine rol	redelijk rol	
ik niet wist <u>dat</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik niet wist <u>hoe</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik het gemeld heb aan BC-er of teammanager (of andere collega)	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen tijd voor had	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen zin in had	☐	☐	☐	☐

ik het verhaal niet geloofwaardig vond	☐	☐	☐	☐
het naar mijn mening ging om onschuldig gedrag	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee niet tegen de zin van het slachtoffer was	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee bij de levensfase hoort en ik het daarom meer als experimenteren zag	☐	☐	☐	☐
het slachtoffer het naar mijn idee zelf uitlokte	☐	☐	☐	☐
ik bang was voor de consequenties	☐	☐	☐	☐
ik me niet gesteund voelde door mijn collega's/leidinggevende	☐	☐	☐	☐
ik was van plan te melden als het zich nog een keer voor zou doen	☐	☐	☐	☐
de verdachte een cliënt was	☐	☐	☐	☐
de verdachte een begeleider was	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

23. Heeft u in het afgelopen half jaar tijdens uw dienst te maken gehad met (een vermoeden van) betasten ONDER de kleding bij een cliënt van uw groep?

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 28)

24. Hoe vaak is er in het afgelopen half jaar sprake geweest van (een vermoeden van) betasting ONDER de kleding? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

25. Hoe vaak heeft u hier melding van gemaakt bij het meldpunt? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

26. Indien u in het afgelopen half jaar minstens 1x formeel melding heeft gemaakt van (een vermoeden van) betasting ONDER de kleren van een cliënt bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen een rol in het wel melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb melding gemaakt, omdat: speelde een grote rol	Speelde		speelde een	
	helemaal geen rol	kleine rol	redelijk rol	
dit verplicht is	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het slachtoffer geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat de dader geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat er gedegen onderzoek uitgevoerd wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het bekend wordt bij het management	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

27. Indien u in het afgelopen half jaar *niet alle keren* bij (een vermoeden van) betasting ONDER de kleren van een cliënt dit formeel gemeld heeft bij het meldpunt; In hoeverre speelden de volgende redenen voor u een rol in het niet melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb <u>geen</u> melding gemaakt, omdat: speelde een grote rol	Speelde		speelde een	
	helemaal geen rol	kleine rol	redelijk rol	
ik niet wist <u>dat</u> dit moest	☐	☐	☐	☐

ik niet wist <u>hoe</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik het gemeld heb aan BC-er of teammanager (of andere collega)	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen tijd voor had	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen zin in had	☐	☐	☐	☐
ik het verhaal niet geloofwaardig vond	☐	☐	☐	☐
het naar mijn mening ging om onschuldig gedrag	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee niet tegen de zin van het slachtoffer was	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee bij de levensfase hoort en ik het daarom meer als experimenteren zag	☐	☐	☐	☐
het slachtoffer het naar mijn idee zelf uitlokte	☐	☐	☐	☐
ik bang was voor de consequenties	☐	☐	☐	☐
ik me niet gesteund voelde door mijn collega's/leidinggevende	☐	☐	☐	☐
ik was van plan te melden als het zich nog een keer voor zou doen	☐	☐	☐	☐
de verdachte een cliënt was	☐	☐	☐	☐
de verdachte een begeleider was	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

28. Heeft u in het afgelopen half jaar tijdens uw dienst te maken gehad met (een vermoeden van) verbaal seksueel overschrijdend gedrag bij een cliënt van uw groep?

- Ja
- Nee (ga door naar vraag 33)

29. Hoe vaak is er in het afgelopen half jaar sprake geweest van (een vermoeden van) verbaal seksueel overschrijdend gedrag? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

30. Hoe vaak heeft u hier melding van gemaakt bij het meldpunt? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

31. Indien u in het afgelopen half jaar minstens 1x formeel melding heeft gemaakt van (een vermoeden van) verbaal seksueel overschrijdend gedrag bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen een rol in het wel melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb melding gemaakt, omdat:
 een speelde een speelde een

grote grote rol

	Speelde		speelde
	helemaal	kleine rol	redelijk
	geen rol		rol

dit verplicht is	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het slachtoffer geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat de dader geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat er gedegen onderzoek uitgevoerd wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het bekend wordt bij het management	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

32. Indien u in het afgelopen half jaar niet alle keren bij (een vermoeden van) verbaal seksueel overschrijdend gedrag van een cliënt dit formeel gemeld heeft bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen voor u een rol in het

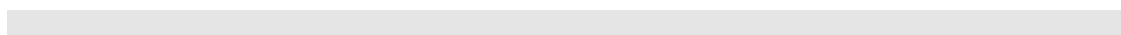
niet melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb geen melding gemaakt, omdat:
speelde een speelde een

grote grote rol

Speelde speelde een
helemaal kleine rol redelijk
geen rol rol

ik niet wist <u>dat</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik niet wist <u>hoe</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik het gemeld heb aan BC-er of teammanager (of andere collega)	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen tijd voor had	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen zin in had	☐	☐	☐	☐
ik het verhaal niet geloofwaardig vond	☐	☐	☐	☐
het naar mijn mening ging om onschuldig gedrag	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee niet tegen de zin van het slachtoffer was	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee bij de levensfase hoort en ik het daarom meer als experimenteren zag	☐	☐	☐	☐
het slachtoffer het naar mijn idee zelf uitlokte	☐	☐	☐	☐
ik bang was voor de consequenties	☐	☐	☐	☐
ik me niet gesteund voelde door mijn collega's/leidinggevende	☐	☐	☐	☐
ik was van plan te melden als het zich nog een keer voor zou doen	☐	☐	☐	☐
de verdachte een cliënt was	☐	☐	☐	☐
de verdachte een begeleider was	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

33. Heeft u in het afgelopen half jaar tijdens uw dienst te maken gehad met (een vermoeden van) verkrachting bij een cliënt van uw groep?

- Ja
- Nee (dan eindigt hier voor u de vragenlijst. Hartelijk dank voor het invullen!)

34. Hoe vaak is er in het afgelopen half jaar sprake geweest van (een vermoeden van) verkrachting? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

35. Hoe vaak heeft u hier melding van gemaakt bij het meldpunt? (geef hier een getal, indien u het niet zeker weet; geef een schatting)

keer

36. Indien u in het afgelopen half jaar minstens 1x formeel melding heeft gemaakt van (een vermoeden van) verkrachting bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen een rol in het wel melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

Ik heb melding gemaakt, omdat:
 een speelde een speelde een

grote grote rol

		Speelde		speelde
		helemaal	kleine rol	redelijk
		geen rol		rol

dit verplicht is	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het slachtoffer geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat de dader geholpen wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat er gedegen onderzoek uitgevoerd wordt	☐	☐	☐	☐
ik het belangrijk vind dat het bekend wordt bij het management	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

37. Indien u in het afgelopen half jaar niet alle keren bij (een vermoeden van) verkrachting van een cliënt dit formeel gemeld heeft bij het meldpunt; in hoeverre speelden de volgende redenen voor u een rol in het niet melden? Geef alstublieft bij elke reden aan in hoeverre dit voor u een rol speelde.

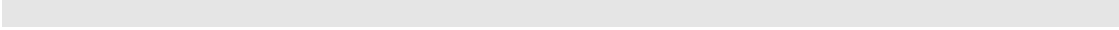
Ik heb geen melding gemaakt, omdat:
speelde een speelde een

grote grote rol

Speelde speelde een
helemaal kleine rol redelijk
geen rol rol

ik niet wist <u>dat</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik niet wist <u>hoe</u> dit moest	☐	☐	☐	☐
ik het gemeld heb aan BC-er of teammanager (of andere collega)	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen tijd voor had	☐	☐	☐	☐
ik daar op dat moment geen zin in had	☐	☐	☐	☐
ik het verhaal niet geloofwaardig vond	☐	☐	☐	☐
het naar mijn mening ging om onschuldig gedrag	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee niet tegen de zin van het slachtoffer was	☐	☐	☐	☐
het naar mijn idee bij de levensfase hoort en ik het daarom meer als experimenteren zag	☐	☐	☐	☐
het slachtoffer het naar mijn idee zelf uitlokte	☐	☐	☐	☐
ik bang was voor de consequenties	☐	☐	☐	☐
ik me niet gesteund voelde door mijn collega's/leidinggevende	☐	☐	☐	☐
ik was van plan te melden als het zich nog een keer voor zou doen	☐	☐	☐	☐
de verdachte een cliënt was	☐	☐	☐	☐
de verdachte een begeleider was	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐
anders, namelijk:(vul hier in)	☐	☐	☐	☐

Empty rectangular box for input.

Dit waren alle vragen. Hartelijk dank voor het invullen!

Heeft u nog vragen of opmerkingen over het onderzoek?

Eight sets of horizontal dotted lines for providing answers or comments.